

КХЕТАЧЕ
Йоккха кхетаче
д'айихьар

5

ИАЛАМ
Хьун гулакх лораде
деза

16

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ПАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№18 (12595)
Майгсела
бутт,
11 ди, 2023 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
майгсела бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Сийлен хьарак»
яха орден
еннай

ХЪЕХАМ БАПАР

Наьсарен Ростварде
берий беша
Коталон ди дездир

2

КОТАЛОН ЦІАЙ

Коталон дийнахьа
кертгера концерт
д'адихьар Наьсарен
культуран ЦіагІа

3

ДОТТАГІАЛА БУВЗАМАШ

«Кавказерча къаман
юхь» яха проект

5

ДЕШАР

Керда ишкол
хургьа кастта

6

БОКЪОНАШ ЛОРАЯР

Іаьдало тІахьожам
лоаттабеча
дезалашкара хьал
техкар

7

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Шоай декхар кхоачашдеш лаьттараши дагалаьца

Эзараш вай мехкахой бахаб
тІема шерашка Даьхе лорае

2

Экономика наькьаш

ПалгІайчен кагирхой
комитет Кавказа
инвестицей хьокхама
доакъашхо хилар

4

Шоай декхар кхоачашдеш лаьттараш дагалаьца

Эзараш вай мехкахой бахаб тѐма шерашка Даьхе лорае

Султиганькъан Йоакъап

Наьсарерча Дагалоаттама Мемориале Коталон денна хетаяь дѐайихьача кхетаче дакъа лаьцар вай Мехкадас Келаматананькъан Махьмуд-Іаьлас, тайп-тайпарча моттигашкара хьакимаша, кьонача эскархоша, республикан бахархоша. Тѐма шерашка денал, майрал дѐахьокхаш лаьттаб вай

къаман бѐухой. Фашист ше чугѐртарах дехкевоаккхаш, духьале йир цар.

«Низ болча кьонгаша, кхалнаха вохавир моастагѐла, цу бирсача шерашка. Іазапах, лолах мукъабаьхар дуккха нах. Шоай лоламагѐла ихар вай мехкахой тѐм тѐла. Боврах ца кхераш, тѐма аренаш тохкаш лийлар уж. Цар массане цѐраш вай

дегашка яхаргѐя бѐаьшерашка! Кхувш латгача тѐхьенна бовза беза сийдола кьонгаш, мехкарий. Вай массане доаккхал деш, дег чу боча лелабе беза нах ба уж! Аз даькъаладуьц шо Коталон денца! Іразе, машаре, беркат долаш яхийла вай Даьхе!», — аьлар ший къамаьла юкье Мехкадас.

Уж тайпара кхетаченаш вай мехка массахана дѐахьухь.

Цо хьаьбокх, тѐма шерашка вахар хьаьдараш, котало йоаккхаш лаьттараш вай дегашта бицлургбоацилгѐ! Гитлер яхача бѐхача адамо вай мехка тѐлабена бала дагалуьцаш бар нах. Тѐма истори дуне мел латт дахаргѐда! Сийдолча бѐухоех лаьца кхувш лаьттарашка дувцаш хила деза вай даиман. «Коталон бохабир Гитлеро вѐашагѐбелла бѐу. Вѐалла а цаметтар дайра цунна,

вай лаьтта чугѐртарах. 44 дийнахьа хьаьяккхаяр цар Франци, хѐаьта Сталинграде 44 дийнахьа цѐхьа урам дѐалаца мара аьттуьв хиланзар цар! Ше тѐлакхелла харцо, шийх яхар Гитлерах. Сийдолча бѐухоша хоадайир цун лар вай лаьттан тѐлара», — яздыр ший телеграм-канале Мехкадас. Кхы ма гулда цѐханьна а тѐмца дувзаденна Іазап! Маьрша хилда вай денон!

Турпалхой цѐраш тѐайолча Коталон сийлен улга тѐла зизаш даьхкар

Батайнаькъан Хьава

Вай республикан а иштта берригача мехка а турпалхой цѐраш тѐайолча Наьсарен шахьара Коталон сийлен улга тѐла лаьрхѐла зизаш доаккхаш, цар цѐраш дагайохаш йола моттиг дѐайихьар. Цига дакъа лоацаш бар Наьсарен шахьара кулгалхо Йовлой Урусхан, шахьара прокурор Чербажананькъан Ібрахѐим, шахьара совета кулгалхо Бохтарананькъан Ювсап, къаман тѐамадаш, кьонаной, шахьара бахархой.

Цул совгѐла, Палгѐай Республика кулгалхо Келаматананькъан Махьмуд-Іаьла ваха хилар, тахан могаш а волаш, вахаш вола Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тѐма бѐухо Медарананькъан Мухьмад волча. Из цо даькъалавийцар эггара лоарѐхамегѐча Коталон цѐайца.

Наьсарен Росгварде берий беша Коталон ди дездыр

Султигананькъан Йоакъап

Наьсарен Росгварде деша даха ха йоацача берий кхетаче хилар, цига бераша илlesh а даьхар, байташ а йийшар. Уж хетаяь яр Коталон Денна, аьлар «Сердало» газетага федеральни гѐулакха зарбан болх лелабераша.

«Росгварде лоарѐлаш йолча «Малх» яхача берий беша, Кота-

лон денна накъадолхаш, кхоллама кхетаче дѐайихьа.

Цига хьоашалгѐла баьхка хилар цу урхаллен ветераний Совета кулгалхо вола Гѐрбакхананькъан Мухьмад, Афганистана ветераний цѐханкхетара моттигерча отделење викалаш, гѐулакха тѐла лаьтта ветеранаш, карарча хана тѐма гѐулакх леладераш, даьйноаной комитет, иштта урхаллен кхыбола болхлой», — йоах

хьабайтача хоамо.

Бераша йийшар Коталон денна хетаяь байташ, цѐихеза «Коталон вальс». Деша даха ха йоацача бераша Іомаьча байташка а иштта кхоллама гойтамашка а гѐолла хьажархошта дагадохийтар, моастагѐчох хьамсара мохк кѐлалхарбоаккхаш денал, майрал гойташ лийтача турпалхой денал.

Гѐрбакхананькъан Мухьмад а яхачох, цу тайпара кхетаче-

наш дѐахьош хиларо лоарѐламе дакъа дѐалоац берашта кхетам балара балха юкье, вай духкача къамех лаггача Росс халкъа вахаре къаьстта а. Цар доаккхал дергѐда, моастагѐчунгара котало йоаккхаш, доккха дакъа Росс халкъо юкьедаьхарах.

Цар лоарѐларгѐба ветеранаш, шоай са ца кходеш, моастагѐчоа духьальѐттараш, вай мехка кортамукъале яккхараш.

Наьсаре дакъа
лоацаш я
«Коталон
Кораш» яхача
боламе

Біарахой Муслим

Майтсела цхьоалагІча денгара ийслагІча денга кхаччалца «Коталон Кораш» яха болам дІахьош ба Россе. Из дІахьоча юкъа мехка бахархоша шоай корашка цІе седкъий, лентилгаш, сурташ оахк, иштта Сийлахь-боккхача Даьймехка тІемца ювзаена белгалонаш.

Наьсарен урхалленаш, балха моттигаш цу лоархІамеча гІулакхе дакъа лоацаш я, аьлар «Сердало» корреспондентага шахьара болхлоша.

«Цу моттиге дакъа лоацаш я Наьсарен-Кхалера керттера библиотеке, тайп-тайпарча Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема белгалонашца ший кораш кийчдаьд цо, иштта Дабихьар ШоллагІча дунен тІемах, цун коталонах хоам тІабола, мах баь варгвоаца книжкай гойтам», — йоах хоамо.

Белгалдаккха дезаш да, хІара кийчдаьча коро дагадохит вай бахархошта а иштта хьаьшашта а Сийлахь-йоккха Коталон моастагІчунгара яккхар. Цу белгалонашка а сурташка а тІехьален йоакхо я, доаккхал ду вай бІухоех, Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема берригача доакьашхох.

Коталон дийнахьа керттера концерт дІадихьар Наьсарен культуран ЦагІа

Газданаькъан Ахьмад

Наьсарен шахьара культуран ЦагІа, ГалгІайчен Сийлахь-боккхача Даьймехка Коталон хетадаь керттера концерт дІадихьар.

«Оаха дезду шовзткъа пхелагІа шу, диц ца деш шовзткъа цхьоалагІ шу» яхача концерте баьхкача хьаьшашца республика кулгалхо Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьла вар, цо мехка бахархошка кхайкарал дир:

«Ха сиха йода, вай хІанз дезду Йоккха Коталон якккха 78

шу. Из цІай долча хана, вай уйлашца юхадолх Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема шерашка, цу хана байна вай къаман а иштта ерригача Россе а дикагІбола къонгаш, мехкарий дагабохаш. Цар деналца, хьинарца, майралца вохавир моастагІа, дуненна паргІаго яккхар, мукьадоаккхаш кьиза-лах.

ХІара юрта, хІара гІалгІай тайпан йицлургІоаца Даьхен бІухой цІераш я, царех хІараяр — ГалгІай къаман йоакхо. Цар сийлен цІераша вай воайла вІашкаоз, чоагІагІа ду.

Вай баркалца, доаккхалца,

лерхІамца дагалоаттаду тІом бодаш хиннача шерашка бахархоша шоашкара боккхача къахьегамца лоаттадаь новкъостал, дерригача эскар, моастагІа эшавара хІаране дакъа юкъедера цига», — аьлар Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьлас.

Концертни программа хьайийлар Цхьорой А. Д. цІерагІча ГалгІайчен Лоаман кадетий корпуса оркестро. ТІема кепара гІирс бувхача кІаьнкашга еррига терко тІайохицташ бар гулбенаш. Цу дийнахьа сцена тІа арабаьлар дикагІбола республикан артисташ: Іаьленаькъан Іайна, Охце-

наькъан Роза, Имагожананькъан Осман, Іоахашканаькъан Зара, Біарахой Люба, Йовлой Хьава, ХьоашалгІанаькъан Лолита, Беканаькъан Рахьман, иштта кхы дуккхабараш.

ГалгІайчен Паччахьалкхен филармоне артисташа концертни программа хоза кийчъяьр. Укхаза Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема ханашка доахаш хинна иллеш а дІааьлар. Цу кхетачене дакъа лоацаш мел хиннараш самукьадаьнна бар.

Коталон цІайна юстара висанзар цхьаккха

Батайнаькъан Хьава

ГалгІай Республикан Наьсарен шахьара кулгалхоша коталон денца даькъалабийцар бокьонаш лораяра йолча органиий викалаш.

«Укх Сийлахь-йоккхача Коталон деза цІай долча дийнахьа, къаьстга даькъалбувца ловра сонна гІулакх кхоачашдеш бола болхлоь, хІана аьлча цар шоай вахар вайх хІаравар лоравара хета-

даь хиларах.

ГалгІай Республике гІюлла йола ФСБ, республикан, шахьара прокуратураш, ГалгІай Республике гІюлла йола Тохкама комитет, берригача мехка а вай респу-

бликан а кхерамзлен Іалашо лоаттаеш бола полице болхлоь даькъалабувц аз цу цІихезача Коталон цІайца!» — аьлар шахьара кулгалхо чо Йовлой Урусхана.

ГалгӀайчено зӀамига а юкӀьера а бизнес дегӀайоалаергӀья

СултигананкӀан ЙоакӀан

МСП корпорациеца цӀхана — российский дегӀаахара йоккхагӀйолча институт цаӀ я из, ГалгӀай Республике зӀамига, юкӀьера бизнес дегӀайоалаергӀья цо. Цунах бола барт, кулг а яздаь, кийча ба. Кавказа инвестице гойтам дӀахьоча хана, ГалгӀай Республика кулгалхочо КеламатананкӀан МахӀмуд-Ӏаьлас, МСП керттерча директора Александр Исаевича кулг язди цунна, аьлар «Сердало» газетага республикан кулгалхочун зарбан болх лелабераша.

«ГалгӀайчен йоккхача бизнеса предприятия хьакхоллара болх дӀаболалуш мара бац вайцига, къаьстта цудухьа экономика дегӀайоалаера зӀамига, юкӀьера бизнес хилар вайна эшар да», — аьннад ший телеграм-канале МахӀмуд-Ӏаьлас.

Цо аьлар финансови оагӀув вай ледара хиларо из дегӀадоаладе таро хиллийтац, цудухьа со тешаш ва МСП корпорацие, ГалгӀай Республика цӀхана бергболча балха уж декхараш кхоачашде таро хулийтаргӀья, кастлуш ГалгӀайчен предпринимателлий гӀулакх дегӀаоагӀаргда.

ГалгӀай Республике карарча хана предпринимателски болх лелабеш цӀхьа ткӀаьх эзар саг мара вац. Цар мехка экономика дегӀайоалаера дика дакъа юкӀедаьх. Эксперташа яхачох, МСП корпорациеца цӀхана болх беш хиларо республикан бизнес-юкӀьярлонна, из дӀахо дегӀаера йола таро-наш совйоахаргӀья.

Йоккха кхетаче дӀахьоргӀья

СултигананкӀан ЙоакӀан

Вай мехкара боккхагӀбола бахархой тӀаийбеш йола кхетаче дӀахьоргӀья республике. Наьха хьашташ тохкаш, цар хаттарашта жоплуш хургба Паччахьалкхен Дума, республикерча парламента депутаташ, тайп-тайпарча вай мехкарча министерствай кулгалхой.

«ЦаӀ йола Росси» яхача парте нах тӀаийбеча моттиге дӀахьоргӀба из болх. Цу юкӀе дакъа лоацаш хургба ОМС, пенсионни фонда болхлой, юристаш. «БоккхагӀбола бахархой» яхача партпроекте гӀолла дӀахьош ба из лоархӀае болх. Адрес: Магас, Кулиева цӀерагӀа урам, № 15.

ГалгӀайчен кагирхой комитет Кавказа инвестицей хьокхама доакӀашхо хилар

ГьагенакӀан Мартина

Кагирхой гӀулакхашта йолча Комитета кулгалхо Минеральные Воды яхача шахьаре дӀахьош йолча Кавказа инвестицей гойтаме хилар, йоах «Сердало» газетага ГалгӀай Республикан кагирхой гӀулакха йолча Комитета кепайоазон болхлоша.

«Кхетаче дӀахьош МалсагананкӀан Адама таро хилар цу семинара масе тайпа балха юкӀе дакъа лоацаш хила. Цига экономика дегӀайоалаерах дийца а ца Ӏеш, туризмах, промышленностах дийцар, иштта кагирхой хьалах лаьца цӀхьаццодола хаттараш а айдир. Вай республикан вицало «Сбербанк» ПАО кхетаче йолаш дийцар,

«Таргим-2023» Еригроссе гуллам болаш новкӀостал дарах. ГалгӀайчен кагирхой гӀулакха йолча Комитето мел оттадаьча хаттарашта говзанчаш а иштта Кавказа кхьча моттигашкара вицалаш а раьза хилар.

«Из гойтам бахьан долаш, вай таро я Кьилбаседа Кавказа Федеральни доазон тӀарча регионашца бувзам лелабе, ший

аргӀаргӀа цо таро хулийт вай республикан деррига боахамаш дегӀадоаладе. Вайна керттердар да кагирхоша социальни, коммерчески, кхоллама программаш кхоачашгӀья», — аьлар ГалгӀай Республикан кагирхой гӀулакхашта йолча Комитета кулгалхочо МалсагананкӀан Адама.

Кхувш латтача кагирхой вахарах дийцар

СултигананкӀан ЙоакӀан

Шолжа-Шахьарерча администратце дӀаийхьача кхетаче дийцар, берашца, кхувш латтача кагирхошца тахан нийслуш долча харцача хӀамаех. Шахьара администратце из гӀулакх дувца гулбелар Шолжа-

Шахьаре кулгалдеш вола ИумарананкӀан Аслан, цун гӀонча вола ЗаьзгананкӀан Муса, МВД болхлой, дийша нах. Кхетаче дийцар, тахан вай мехка берашца, 14 шерга кхачанза барашца лелаеча кӀязалах.

ИумарананкӀан Асла-

на белгалдир, бахархошца из гӀулакх дувцаш, цахаддаш болх дӀакхяхьа безилга. Берашца даьша, ноаноша, хьехархоша, моллагӀа царна тӀахьожаш волча сага цадоагӀар леладеш моттиг хоаелча, хье ца луш, Ӏаьдала болхлошка хоам бе, аьнна, кхайкарал дир бахархош-

ка. Гонахьа бахарашта ца ховш, ца гуш хилац ишттача мугӀарера ийрча гӀулакхаш. Вай дерригаш оарцагӀдаьлча мара, хьаотталургӀьяц вайна нийсхо, бакьдар. МоллагӀа цу тайпара хӀама шоашта хайча, укх номерах телефон дӀатоха: 8 8734-472-11-54.

СалоIама ха хоза дIайихьар

Батайнакьан Хьава

Майтсела бетта ийслаIа ди дездеш, Ньсарен шахьарерча культуран ЦIагIа Сийлахь-бокккача Даймехка тIема Коталон 78 шу дездеш концерт хилар. Цунах хоам бавбар ГIалгIай Республикан культуран Министрствос хьалхке а.

Цига дакъа лоацаш хилар Хамхой А. цIерагIча Паччахьалкхен филармоне дикагIбола солисташ, кхоллама коллективаш, иштта Цьхорой А. Д. цIерагIча Лоаман кадетий корпуса оркестр.

Безам бараш цунга хьажа таро йолаш хилар. Ньаха салоIа денеш хоза дIадахьа йиш хургйолаш, вIашагIбелла болх бар из. Ловцаш доахаш, коталон денца шоайла дакъьалабувцаш, безам эцаш, дIадихьар цIай.

БIаьстанга кийчо еш бола болх дIахьош ба

Батайнакьан Хьава

ГIалгIай Республикан Ньсарен салоIача моттигашка, тIатеIа лостам бара болх дIахьош ба. БIаьсти хьаяларца санна, Коталон ди а хьатIадарца дувзадenna, цIайна накъаболхаш ба вай мехкахой.

Ньасаре нах дукхагIа лелача, салоIама моттигашка, шоай мукьа ха дIахьара вай бахархой а кагирхой а вIашагIбетталуча, фонарь оала лампаш йогIаш, массанахьа дийнахьа санна сийрда хургйолаш, тоаеш латт юкьарлонна моттигаш.

Из «Вахара, шахьара хьал» яха къаман проект кхоачашье деш да. ЛаьрххIа йола техника а оттаяь, яьгараш дIа а хувцаш, массаболча сердалон бIоагIа тIа керда лампаш егIай. Иштта лаьрххIача техникаца цIендеш латт хьалхагIа плитка теа кийчдаь хинна гIашлой накъаш, зIамига такилгаш. Кхийола зIамагIча архитектуран моттигаш а тоаеш латт.

Йоккха кхетаче дIайихьар

ГIазданаькьан Ахьмад

Укх шера кхоачашде дезаца гIулакхех, йоаржае езаца федерални проектех, Кьилбаседа Кавказерча дешара моттигашка кагирхой политиках бала безаца кхетамах, иштта кхыдарех а дийцар Ставрополе дIайихьача йоккхача кхетаче.

Шахьарерча аграрни университетте дIадихьача вIашагIкхетаре дакъа лоацаш хилар, вай мехкарча университетте кагирхой политиках болча балха проректор йола Оздой Лика.

«Кьилбаседа Кавказера керда проекташ йоаржаярах, царна тIехьа къахьегарах

дийцар кхетаче. Ерригача федерални округашка дIаяхьа лерхI иштта йола моттигаш. Цига дакъа лоацаш хургба 500 гаргга проректораш, Россерча дешара министрствон болхлой. Иштта дIакхухьаш йолча кхетаченаша тахан доккха беркат доаржадергда аьнна хет», — дийцар тха газетага вай мех-

карча университета болхлоша. Кьилбаседа Кавказерча тайп-тайпарча дешара моттигашка проректораш гулбенабар цига. Керттердараш белгалдеш, дIадихьача къамаьла юкье цар кьоастадир, кагирхой политиканна юкьедоаладе деза лоархIамедараш.

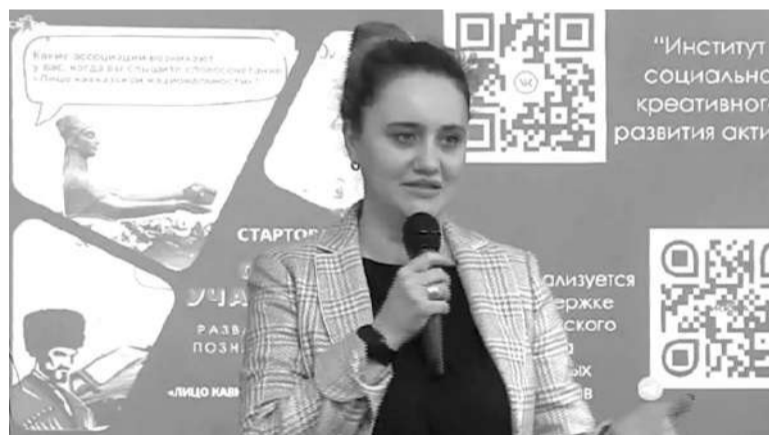
«Кавказерча къаман юхь» яха проект

ГIазданаькьан Ахьмад

Зинковская Дарьяс, Ньсарерча политехнически колледже дешаш болча студенташ, Кьилбаседа Кавказерча моллагIча сага дакъа лаца йиш йолча ший проектах дийцар.

«Проекте дакъа лоацарий аьттув хургба, Кьилбаседа Кавказа моллагIча субъекте баха, тайп-тайпара нах бовза, Кавка-

зе дахача къамай Iадаташ, оамалаш йовза. Эггара лоархIамеIа дар — хозача оагIорахьа ший мохк дIахьокхар. Цигара вахар, Iалама хозне, беркате Iадаташ дувцаш йола сюжет йоаккхаргьа хIара моттигах. Культуран гIулакхах йолча президентски ганзо, Кавказерча тайп-тайпарча министрстваша гIодеш, дIахьош я проект», — дийцар тхога кагирхой гIулакхех йолча вай республикерча комитето.

Батайнакьан Хьава

Фестивале дакъа лаьцар вай мехкарча дешархоша

ГIазданаькьан Ахьмад

«Смена» яхача бераша салоIача лагере гIоргба вай республикера дешархой Бохтаранаькьан Адами Алхой Iадал-Малики. Дерригача къамашта юкьерча кагирхой Илман баллах йолча «Кхесторга юхера» яхача фестивале дакъа лаьца кхаьчаь царга Анаперча лагере баха кхадж.

«Фестиваль дIайихьар Сочи. Вай республикера цига дакъа лоацаш хилар Бохтаранаькьан Адам, Алхой Iадал-Малик, Чопанаькьан Дени, Марзби-канаькьан Хьасан. Магасерча «Кванториум» яхача технопарке дешаш ба уж берригаш. Белгалде деза, цар шоай кулгашца кхелла проекташ касткаста лакхача боарам тIа увттаелга», — дийцар тхога дешарей Илмани гIулакхех йолча министерстве.

Батайнакьан Хьава

Даькьала хилда «Сердало»! Даькьала хилба наьна мотт!

Хьамсара редакце болхлой! Дала даькьала долда шо вай «Сердало» газета а вай наьна метта а цайца! Могаш-маьрша долаш, ираз-аьттув болаш, шоай балха тлехьа толамаш доахаш, дог делаш дахалда шо! Ираз долаш дахалда вай эздий кьам! Машаре хилба вай хоза мохк!

Блаь шу дизара хетаь байт

Яхь йолча Канташа
хьакхеллад хьо,
Тха хьамсара «Сердало»,
Массаволчунна Юмадаь йоазув,
Гойта дунен сердало!

Шоай хьинар,
шоай са ца кходеш,
Хала йолча хана зама,
Хьо хьакхоллаш мел хьийга кьа
Маьлехьа долда царна Дала!

Боадонца кьувсаш,
хьай сердалца
Лоаме сийрдаьхар Ia,
Кьизача кхело, харцо кхелла,
Доссадилцца шийла Ia.

Казахстане кхойтта шера
Хьога, мехкага сатийса ха
Дагаух тхона, тха «Сердало»,
Дайча санна узара гIа.

Дика мара кхы во ца гуш,
Дахалда вай, «Сердало»,
Хилда вай мел дола йоазув
Дог хьесташ мо вахаро!

Лайнаяле а хало-оатто,
Вай вахар хланз сийрда да.
Хьесташ вай хоза Даьхе,
Зовне декаш иллеш да!

Воай мотт цена, хоза лебеш,
Палат доацаш йоазув деш,
Дахаргда вай, тха «Сердало»,
Даьхе волах лораш!

Даькьала хилда, «Сердало» хьо,
Даькьала хилба наьна мотт,
Са мо эш хьо Зоврбика, Тембота
Йоазув кхелла, гIалгай мотт!
Оздой ПаьгIамат

Керда ишкол хургья кастта

Коазой Мадина

лерхI укх шера Iай.

Гажарий-Юрта хьальеш латгача ишкола балхага хьажача хилар «ЦаI йола Росси» яхача парте секретарь вола Йовлой Мухьмад, Гажарий-Юртарча администраце кулгалхо, депутаташ. Кьаман программа гIолла хьальеш латгача кердача ишколо 420 берчуэцаргда. Кхозза вIаштIарьяь ишкол юртал араьха хьальеш латт. ДIадахача шера ахкан шоллагIча бетта дIаболабир из болх. Ишкол йистеяккха

«Кердача ишколе берашта мел эша кхоачам хургба. ХIара урока мел эша лаборатореш, йоккха спортивни зал, актовни зал, иштга кхьдараш а долаш хургья из, хьальеш яьлча. Ара бургацах ловза, спортивни ловзараш дакххьа моттигаш ергья. ДегIа могашал эшаннача берашта лаьрхIа эшар хьадаьд цига. Таханарча хано дIадеххача тайпара тоаяь хила еза ишколаш», — дийцар единосса. Кьаман гуллама депу-

таташа лакха тIахьожам лоаттабу цу гIулакха. ХIара керда ишкол вай кьаман доккха совгIат да, цунга хьежжа, хьабеш бола болх лертIа бе беза.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Утерянный диплом 90 СПА 0326679, выданный Политехническим колледжем г. Назрани в 2011 г. на имя Кузиговой Амины Закированы, считать недействительным.

Утерянный диплом №1106040000079, выданный Политехническим колледжем г. Назрани в 2014 г. на имя Бекова Халита Башировича, считать недействительным.

Утерянный аттестат №00624005211150, выданный СОШ №1 с.п. Нестеровское в 2020 г. на имя Костоева Магомед-Амина Асламбековича, считать недействительным.

Наькьашкарча кхерамзленах дийцар берашта

Султиганаькьан Йоакьап

Эккажкьонгий-Юртарча дешархошта наькьашкарча кхерамзленах дувцаш, болх дIабихьар цу даькь тIарча болхлоша.

Хьалхарча классашка дешаш долча берашта, наькьал дехьабувлача хана лораде, теркалде дезача хIамаех дийцар ГИБДД болхлоша. Царна хьалхадаьккхар, наькьашкара гIармаш мишта кьоастае еза, малагIча

гIармо фу йоах, из лоархIме хIама хилар. ЦагIарча наха, ишколе берашка дIадуьца деза, наькьашкара бокьонаш лора ца еш лелар, кхераме а цох доккха зулам хьахила а йиш йолаш гIулакх долга. Цул совгIа, ара

баьджелча, машенашца лелача наха зувргболаш, цхьа сийрда е кьегаш хIама ялла еза барзкьах, тIормигах. Цу хIамо ханнахьа теркалвайт наькь тIа латта саг.

Іаьдало тІахьожам лоаттабеча дезалашкара хьал техкар

Султиганаькъан Йоакъап

Хьалха денз, Іаьдало тІахьожам лоаттабеш, цхьацца кхоачамбоацараш бахьан долаш учёте оттабаь латгача дезалашкара хьал тахка арабаьлар цу даькъ тІара болхлой.

Эггара хьалхарча арІагІа теркалбе безарех ба, цІагІарча наьха доалахьара баьнна, шоашта ловчча беса денош дІахухьаш бола 14 шерга баьнна кагирхой. Иштгача мугІарера болча цхьан дезала хьал тахка бахар укх наькъа Илдарха-ГІалий тІа.

«Іаьдало учёте оттабаь латгача дезалий гІулакх тохкаш хилар, Илдарха-ГІалий тІарча мэра гІонча вола Малсагананькъан Иналкъеи Мехкадаь гІонча Алёшин Игорі хьалха волаш бола нах».

Белгалде деза, бераш цхьаккха тІахьожам боацаш ара лийннилга, хІаьта квартире цхьаккха лостам хиннабац. Шоай декхара шіо дїзза кхоачашдеш ца хуле, Іаьдала тІахьожам чІоагІлургболгах дийцар цу гІулакха арабаьннараша. Дезала гІулакх меттадоаладе ха оттайир хьал тахка баьккача болхлоша.

Наха низ берашца къовсам лоаттабар

ГІазданаькъан Ахьмад

МагІалбика-Кхалерча терроризма духьале лелаеча комиссен кулгал деш вола Жамботананькъан Мухьмад ваха хилар, бокъо йоаца зуламаш леладе Шайме кьонгаш дІабаха дай-ноаной болча. Администрацен болхлой юкбе болаш, цу нахаца кьамаьл деш хилар уж.

«Жамботананькъан Мухьмада хьалхадаьккхар даь-

шта-ноаношта, из тайпара харцахьара никъ хьалаьца дІабаха нах, цхьаккха тайпара оагІув хьаллаца йиш ярех боацїлга. Даьшка-ноаношка дехар дир цо, цІагІара кхьбола дезал лорабеш хїла цу унзарча хІамах, яхаш. Кагирхой цу бІехача уйлаех лорабеш, царна тІахьожам лоаттабеш, хїла деза вай. Цкьа цу наькъ тІа ваьнна дІаваха саг, ший ираз доадаьрех ва», — дийцар тха газетага шахьара администрацен болхлоша.

Кердача книжкай тархен тІа

Іарчакханаькъан Сали

ГІалгІай меттала деша ловрашта, керда массехк книжка арадаьккхад журналист, йоазанхо, фольклорист волча Мерешканаькъан Іалаудина Султана. Цун цїи йовзаш я тайп-тайпара ханаш йолча наха, хІана аьлча цо язду берашта, боккхагІчарна дола исбахьален, кхьметтел белгаларча профессех болча болхлой кьахьегамца дувзадenna книжкаш. Цун арІан кхо книжка хетадаь да вахарерча бе-беча моттигашта.

Деррига вІашагІ а ца эдеш, арІ-арІагІа дувцаргда вай. Эггара хьалха са белгалдаккха безам ба «ГІалгІай литературах» аьнна корта бар. Цунна юкьеяхай литературни критикаца ювзаenna статьяш, уж хетаяь я Чакхенаькъан Капитона «Моакхаза лоамаш» яхача чакхдаккханза дисача романа, Овшанаькъан Дреса Махьмада, Іоахїлганаькъан Заретгайна,

Тумхой Хьавайна, Чаненаькъан Тамарайна, иштга кхьчарна. Дувцача книжканна иштга юкьеяхай лоаца пьесаш, дувцараш, байташ, бегашта ду кьамаьлаш, берашта лаьрхІа кхелла йоазош.

ШоллагІа книжка да «ГІалгІай-эрсий, эрсий — гІалгІай юридически, боарма бокъон терминий дошлорг». Цун цІерах а ха йиш я из фу чулоацам болаш болх ба. Цун 150 гаргга йолча оагІон тІа алапата арІагІа деннад прокурораша, судхоша, бокъонаш лорача кхьболча болхлоша леладеш дола дешаш.

Юххера, кхоалагІа Султана книжка «Шоана бераш» аьнна цїи тїлла да. Из а дїкка сома, 250 гаргга оагІонах латташ да. Цо шийна чулоац гІалгІай сий долча наха хетадаь дувцараш, вай мехкарча юртех дола йоазош, хьайбаех, оакхарех, оалхазарех дола фальгаш, сакьердамилгаш, сїхаоаларгаш, иштга кхь дІахо. Уж арадаха цунна новкъостал даьр я Наьсарера «Кеп» яха ООО.

Республика Ингушетия и ПАО «Сбербанк России» Юго-Западный банк подписали соглашение о сотрудничестве в области устойчивого развития и внедрения ESG-практик в рамках Кавказской инвестиционной выставки. Документ, подписанный Главой региона Махмудом-Али Калиматовым и Председателем Юго-Западного Банка Анатолием Песенниковым, предусматривает сотрудничество в области воздействия на окружающую среду, социальной ответственности, корпоративных стандартов управления и других важных аспектов.

Соглашение направлено на снижение рисков глобального изменения климата, переход к низкоуглеродным решениям и зеленым моделям экономики, а также на повышение качества жизни и предоставление равных возможностей сотрудникам и жителям. Оно также ставит перед собой задачу повышения стандартов корпоративного управления, прозрачности и отчетности в области ESG.

44

региональных проекта реализовано на

6 млрд. рублей

13

млрд. р

20 000

жителей Ингушетии занято сегодня в сфере МСП

Ингушетия вместе с Корпорацией МСП — одним из крупных российских институтов развития, будет развивать малый и средний бизнес в республике. Соглашение об этом подписали в ходе Кавказской инвестиционной выставки Глава РИ Махмуд-Али Калиматов и генеральный директор Корпорации МСП Александр Исаевич, информировали газету «Сердало» в пресс-службе руководителя республики.

«Формирование предприятий крупного бизнеса Ингушетии находится на стадии становления, именно поэтому ключевым фактором развития экономики для нас является поддержка малого и среднего предпринимательства», — отметил Махмуд-Али Макшарипович на своем Телеграм-канале.

Он назвал недостаток финансовых средств препятствием в деле плодотворного развития данного сектора, и выразил уверенность, что совместная деятельность РИ и Корпорации МСП поможет эффективно решать указанные задачи, послужит платформой скорого и развития предпринимательства в Ингушетии.

110%

индекс промышленности 1 место в СКФО 5 место в России

5,5

тыс. субъектов малого и среднего бизнеса

**КАВКАЗСКАЯ
ИНВЕСТИЦИОННАЯ
ВЫСТАВКА
2023**
МинводыЭКСПО

В рамках Кавказской инвестиционной выставки, прошедшей в Минеральных Водах, Глава Республики Ингушетия Махмуд-Али Калиматов и Председатель ПСБ Петр Фрадков подписали соглашение о сотрудничестве. Документ предусматривает развитие взаимодействия в области внедрения современных банковских технологий и банковской инфраструктуры на территории республики, совместную реализацию социально-значимых и инфраструктурных проектов и других важных направлений.

Стороны намерены развивать сотрудничество в области совершенствования системы кредитования юридических и физических лиц, включая программы по развитию малого и среднего предпринимательства. Также в фокусе внимания – реализация программ внедрения безналичной формы расчетов, финансово-экономический консалтинг, ипотечное кредитование и реализация федеральных программ по обеспечению граждан жильем.

25%

вырос объем
сельскохозяйственной
продукции
1 место в СНГ
5 место в России

20 млрд.
рублей

280

объектов
построено и
реконструировано

5
млрд.
рублей

В рамках Кавказской инвестиционной выставки прошла рабочая встреча генерального директора ООО «Газпром межрегионгаз» Сергея Густова с Главой Республики Ингушетия Махмуд-Али Калиматовым.

Участники обсудили тему безопасного использования газа в быту, в том числе техническое обслуживание внутридомового и внутриквартирного газового оборудования, тарифные и имущественные вопросы, платежную дисциплину потребителей и догазификацию в регионе.

3,2
тыс.

бесплатно
газифицируют
в Ингушетии
в 2023 году

На Кавказской инвестиционной выставке «МинводыЭКСПО», состоялась встреча Главы Ингушетии Махмуда-Али Калиматова с Председателем Правительства РФ Михаилом Мишустиным.

М-А.Калиматов доложил премьер-министру об итогах социально-экономического развития региона за 2022 год. По словам руководителя субъекта, результаты по большинству показателей экономики республики оказались лучше прогнозов ожиданий.

2021-25 гг.

реализации программы
развития газоснабжения

Галгалай мехкара «аьрзеш»

Вай къаман лётчикаша гойтача майралах

Газданаькъан Ахьмад

Даьхен цена сигале... Цхьаккха а хламах хувцаргйоаца Даьхен сигале, лотаенна, йоагаш лаьттар тӀема шерашка. Вай къаман турпалхоша-лётчикаша бӀаьхча тӀом лоаттабир, цу лаьржача сигала фашиста духьала. Гитлера бӀухой шоай низах бохабе гӀерташ, кхерам яха дош цадовзаш, лаьттар уж. Цар цӀераш яхаргья вайна юкье бӀаь шерашка! Уж ба Албохчанаькъан Хаматхан, Іарчакханаькъан Хасолта, Іаьленаькъан Ювсап, Барханой Александр, Йовлой Мухьмад, Къоастой Ширвани, Къоастой Султан, ЛӀананаькъан Артагла, Шовхаланаькъан Ахьмад, Хьоашаланаькъан Мухьмад, Маматанаькъан Мухьмад, Маматанаькъан Ахьмад, Марзбиканаькъан Ювсап, Малсаганаькъан Бахьаудин, иштта кхыбараш а. Уж ба Кавказа цӀи дӀахазийта, деналах бизза хинна лётчикаш.

Эсамарзанаькъан
Мовлида ТӀехьара тӀом

288-ча бомбаш еттача авиацие полка 4-ча сигаларча эскара штурман вар из, Магалбикен лакхерча сигала. 1942-ча шера гуйран хьалхара бутт бар лаьттар. Цун ТӀехьарча тӀемах дийцар «Шолжа-ГӀалий тӀара болхло» яхача газета тӀа. «Штурман вар Мовлид. Фашиста 19 фецара кема дар тхона духьала латаш. Тхо лорадеш хиннача фецарча кемаша царех цхьайттанена го бир. Ма даггара тӀом бодар, лакхе Іаьржа кӀур эккхийта. Мовлид лозавир цу дийнахьа. Аьтта лерга чу бахабар цунна пхо. Лозавьаьц со, яхаш, тӀом

беш вар из. Юхакхьечача, цун лерг доацаш зийра аз. Іоухаш цӀий долаш, вӀалла а лоза ца вича санна, фашиста фецара кемаш чуухийташ вар из. Бомбаш чукувсаш йола люк хьайийлла, бомбаш чукувсаш волавелар из, тӀаккха караетта пулемѐт тохар. Моастагла, эккхавь, гаьнавоаккхаш латтар оаха цхьан юкья... Цу атака юкье байра тха новкьостий Калканов Борис, Храмов Толя, со а дикка лозавир. Мовлид ма даггара пулемѐт араетташ вар. Моастаглаша хьадеттача герзо цун фецара кема лотадир. Цу дийнахьа хьаьдар цун вахар. Тирк яхача хин лакхе дар из. Фецара кема чудоаглача хана, аравежар Мовлид. Наькх тӀа иллача ЦӀеча Седкъан орденнах чакхбаьнна, дог лоацаш дӀабахабар пхо. Цигга дӀавеллар оаха новкьост»... Дикка ха яьккхар, из дӀавелла моттиг кора ца йоаглаш. 1982-ча шера, авиацие инарал-майор хиннача Автономов Валерас гӀо деш, хьакорайир из моттиг. 1942-ча шера, Мовлид дӀаваьнна массехк ди даьлча, «ЦӀе седкъа» яхача газето язидир, цига лаьтгача тӀема деноех. Магалбик шийна атта хьайоаккхалургья, аьнна,

дог тийша хинна фашист, ше чугӀортарах дехкеваьккха вахийтар вай бӀухоша. ЗӀамига, воккха мел вар, ший низ дӀа ма кхоачча, ураеттар моастагла вохаве.

Оздой Мурада тӀема денош

Малсаганаькъан Тухана цӀерах йолча музее тахан а ядаш я «Як-7» яхача тӀема фецарча кемах йиса оатхалаш. Хеталу, ма дукха узамаш, хало, Іазап дайнад цу хӀамашта, аьнна. Псковерча дешархочун ший даь-нанас дувцаш хезар, 44-гла шу йистедоалаш, чуденача советски фецарча кемах. Из хьалаха оарцаглаьлар кӀаьнк... Маево оалаш хиннача станцена гаьна доацаш, Смертное яхача хин кӀалха хила дезаш дар из, йоккхача сага дувцачох. Шийца дешаш болча новкьосташца,

йӀаьхий гӀажамаш хи чугӀолла хьакхьакхаш, дукха кхийстар бераш лакхе. Оарцаглаькхар царна, хи кӀалха лелаш бола говзанчаш. Йоккха юкь ялалехь, даьгача фецарча кемах йиса оатхал араяьккхар цар. ДӀатехкача гучадаьлар, цу чу ваьглар 2-ча Прибалтийски тӀема 15-ча фецарча эскара Рижски истребительни авиацие 14-ча корпуса 315-ча дивизе 413-ча полка лётчик Оздой Мурад хиннил-

га. 1922-ча шера ваьвар Мурад. Шолжа-ГӀалий тӀарча аэроклубе, Армавирерча ишколе дешаш хилар из. 20 шу даьнна волаш, моастагла вохаве ваха из, дукха майдилгаш, орденаш телаш белгалвир. «ТӀем тӀара лётчикаш» яхача книжка тӀа Чечельницке язду : «Низах дика тоавенна ва Мурашевский Алексей. Оздой Муради изи шиь хилча, виь сага нийса хул... Сигала цу наха дер доккха хӀама да. Фашистий фецара кемаш, сакьбердалуш, чуухийт цу шинне. Сигала бодаш хиннача тӀема юкье, ший новкьостел тӀехьависар Мурад. Фашистий «Фокке-Вульфаша» го бир цунна цу сахьате. Доккха туржаӀ эттар лакхе. Моастаглай низ чубенна хувзача хана, мицара йоагла ца ховш, гучалилхар вай «Якаш». 248 сигала тӀом бе айвеннав из. БархӀ фашистий фецара кемаш чудайтад цо лакхера. 1944-ча шера Маево яхача станце чудож цун кема. Из веннав, аьнна, хоам бу цаглаьрча нахага, бакьда. Даьла кьахетамца, из дийна вус! Доагаш латт кемам чура парашютаца чутоссалу из. Ваьга, кхетам чура ваьнна улла Мурад фашисташа есаралла вуг. Массехказа вада гӀорт из немций лагерера. 1945-ча шера, Польше дӀачубаьннача советски союза бӀухоша мукьавоакх гӀалгалай зӀамига саг. Ший полке юхакхьаьче, тӀом дӀахохьош хул Мурад. 1946-ча шера, ший гаргара нах лаха Казахстане кхоач из догмайра хинна лётчик. Дукха орденаш, майдилгаш йолаш чакхоал из. Росссе Турпал яха цӀи лу цунна 1995-ча шера. 1999-ча шера сакькура бетта вахар хьаьдар Мурада.

Малсаганаькъан
Ахьмад – говза лётчик

Россе Турпал яха цӀи елар,

Оздой Мурада луча хана, Малсаганаькъан Ахьмада а. 1942-ча шера хьаьдад цун вахар тӀема аренашка. Гитлера бӀухой 10 танк, 27 машин, йоккхий топаш йохайир цо. Лоаман аьрзи аьле цӀи йоаккхар цох тӀема новкьосташа. Аьлти-Юрта ваьвар Ахьмад 1912-ча шера. Цун тӀема никь боллабелар 1935-ча шера. Сталинградерча лётчикий авиацие ишколе дийшар цо. ТӀехдика дешаш чакхьаьккхар из Ахь-

мада. 1941-ча шера, майрра сигала тӀом бе ховш вар из. ТӀема новкьостий цецбувлаш, говзал яр цун дегӀаца. Ерригача полко доаккхал дора Ахьмадах. 1942-ча шера сигала баьча тӀема юкье 100 гаргга фашист вийра цо. Цу шера, Іан шоллаглача бетта ЦӀеча Байракха орден елар цунна. Цул ТӀехьагла итт ди даьлча, Варваровка яхача юрта хьаьдар цун тӀема никь. Росссе Турпал яха цӀи елар цунна 1995-ча шера. ЦӀаккха а дийца варгвоацаш да уж тӀема денош. Командираш цецбувлаш, фашистий бӀухой кагбеш, лаьттаб вай мехкахой. ЦӀаккха а йицлургьяц исторена цар сийдола цӀераш!

Мехка керттера медийша яр из

Пхорчашта кIал лийнна кхалсаг

Гарчакханаькъан Сали

Укх бетта 12-ча дийнахьа вай мехка дездергда медийжарий ди. Сога хаьтгача, чоагIа лоархIам болаш, сий дезаш болх ба цар беш бар. Из къаьстта дика хьахьекхар массехк шу хьалха дунен тIа этгача хьало. Ковид 19 долча хана, шоаш цамогаш хилар, бовр ца кхераш, кхыча наьха кхелаш шоай беехка лаьттар уж, бокьонца из лазар дIадаллалца. Майра а денал долаш а нах ба медийжарий. Из вайна хов 1941-ча шера болабелла хиннача Сийлахь-боккхача Даймехка тIемах. Цу хана бIаьш медийжарий лийннаб, догIа санна делхача пхорчашта кIалха.

Цу тайпара саг го а цунца къамаьл де а ираз хиннад са. Аз ювцар я мехка керттера медийша лоархIаш хинна Друнина Юлия Владимировна. Ший цIай да цун укх бетта: Коталон дии медийжарий дии. Новкъа да тахан из йоацаш хилар, Юлия Владимировна дунен чура дIаяхай 1991 шера.

Из яь хиннай 1924 шера майгсела бетта 10-ча дийнахьа Москве. Столицера № 131 йола ишкол якккха хиннай цо. Ший 16 шу даьнна-ча хана, дIаязьенна хиннай Россее цIеча жIарга цьанкхетаре, болх баьб госпитале санитарка йолаш. Медийжарий курсаш а яьха, тIем тIа йода из. Пашлой бIуна увтгача мино боабу цун цьабола новкъостий, из ше лозаю. ДIахо цо дакъа лаьцад 2-ча Бело-

русски, 3-ча Прибалтийски тIемашка.

1943-ча шера цунна дикка чов я а хиннай.

Мишта яйзаяр сона Юлия Владимировна? Пятигорске дездеш дар 15-гIа юбилейни Лермонтов Михаил Юрьевича поэзе цIай. Цига хьийхабар берригача мехкара нах. Нохч-ГIалгIай Республикера цьа нохчои цьа гIалгIай вахар цига. Нохчо — АхматовгIар Раиса яр, гIалгIа со вар. Массехк дийнхьа хиннача цу цIайна юкье дакъа лаца енаяр Москвера Друнина Юлия. Цу хана из дика йовзар, тIема медийша санна яйза ца Iеш, гIоръяьнна поэтесса санна а. Пятигорске хьа мел баькка хьаьший тоабашта бийкьар.

Тха тоаба виь сагах латташ яр: Друнина Юлия, Кузовлёва Татьяна, АхматовгIар Раиса, со. Хьалхарча дийнахьа сарахьа тхо дий хьожадир Пятигорскерча дозол араьхара метташ хьеха хьехархой кийчбеча институту студенташга хьалхашка байташ еша. Аз цига дийшар «Кьонахчун бIаргашкара хий» яхача поэма тIара дакъа. Эрсий метгала а якккха, «Дон» яхача журнала тIа кепатехаяр цунна. Цу бус доккха ираз хетар сона, цу тайпарча поэтессашца цьан сцена тIара байташ еша аьттув баларах. ЦIай чакхдоалача хана, Пятигорскерча библиотеке вIашагIкхийтар берригаш, юха а царна юкье волаш хоза ха якккхар аз. Оаха виь сага, цьхана латташ даьха сурташ дар. Нохч-ГIалгIай университета хьехарчо Ве-

рольский Юрий Борисовича, музей е воалл со, аьнна, дIадихьар уж. Царна кепатехаяр, хетаргахьа аьлча, 1982-ча шера Шолжа-ГIалий тIа ардара бетта арадаьнна «Комсомольское племя» яхача газета тIа.

Машар болча хана турпалал, хьинар, кIоарга хьаькьалгойташ къахьийга медийжарий а бац кIезига. Вай республике а ба уж итташ, бIаьш. Царех цьаннех массехк дош ала безам бар са. 1969-ча шера денз медийша йолаш, Наьсарен-Кхалерча больницашка ах бIаь шера къахьегаш хьаенаяр Албохчанаькъан Iаддала Люба. Итт шу гаргга ха яккхай цо Iоахашканаькъан Iалаудинаца хирургически отделе болх беш, цун гIонча йолаш, лора уллув латташ. Са къамаьл хилар цунца массехк шу хьалха. Шийца болх баьча лорий сий деш, уж чоагIа лоархIаш, ше хержача балха говзал езаенна саг яр из. Османа Iалаудинах дувцаш цо аьлар:

— Iалаудин дошо кулгаш долаш саг вар.

ДукхагIболча лораша духьала шоай цьан балха говзалца ювзаенна операцеш мара йицар. Цо ерригаш а йора: хирурга, травматолога, гинеколога, уролога балхашца ювзаеннараш. Нийслора, кхалсаг этIаь, бер хьалъэца дезаш моттигаш, ишта цо Iоажала кIалхарбаьха кхалнах а бар. Цу заман чухь духха унахой кхувлар герзаш детгаденна. Бус хьавехар хирург, цунна мо из болх дика вIаштIехьабоалаш саг вацар вайцига. Цул совгIа, этIавеча

сага наркоз лур а ше вар. Цьа дика оамал яр цун, дег чу ца дуташ, шийна хетташ дола хIама хьаоалар Iалаудина. Цунца цьхана из вар бакьдар мара кьоабал ца деш, дика нигаташ долаш а сабаре а саг. Цун унахоех саг леш йола моттигаш геттара кIезига хулар, уж дукхагIбараш лазарех цIенбеле арабоалар больницера. Из волча дарбаш де ухар, кхьметтел лораш шоаш а. Иштта кхалерча кулгал деш

болча болхлошта а гIо даь саг вар из.

Iаддала Любас вувца лор, шеко йоацаш, говзал йолаш, ший болх кIоарггачара ховш хиннав, бакьда цунца операцешка, човнаш еккача хила езаш хиннача цо ше а доккха дакъа юкьедихьад наьха унахIено лораяра гIулакха.

Беррига медийжарий даькъалабувца лов цар балхача дувзаденнача цIайца.

